

Analyse van opmerkingen gemaakt in het proces Herinrichting Zeeheldenbuurt

Voorwoord

Met de start van de meedenkgroepen hadden we verwacht dat het project een goed overzicht en analyse zou komen van de vragen en opmerkingen vanuit de buurt. Dit blijkt niet het geval. Wel zijn er verschillende soorten lijsten van vragen en opmerkingen beschikbaar op www.ede.nl/zeeheldenbuurt. Deze zijn evenwel niet volledig. Zo zijn de vragen vanuit de zomaar-avonden niet opgenomen en evenmin diverse reacties per email. Om te zorgen dat we in de meedenkgroepen een goed overzicht hebben van wat bewoners hebben aangegeven, hebben we zelf deze analyse gemaakt op basis van de gemeentelijke lijsten, de lijsten van de zomaar-avonden en de emails die we als buurtcomite hebben en ontvangen en aan het project doorgestuurd. Ook is de informatie verkregen in de eerste bijeenkomst van de meedenkgroepen zo goed mogelijk hierin meegenomen. Bij elk onderwerp hebben we een samenvatting gemaakt van de opmerkingen, de reactie van de gemeente, voor zover bekend en de vragen die openstaan voor de meedenkgroepen. We hopen dat op deze manier alle relevante informatie en vragen in het proces kan worden betrokken. Het complete overzicht van alle vragen en opmerkingen is te vinden op www.zeeheldenbuurtede.nl/overzicht/opmerkingen.

Buurtcomite Zeeheldenbuurt

1. Inrichting van de openbare ruimte

1.1 Verkeer (73 opmerkingen)

Hierbij gaat het met name om verkeersveiligheid door te hoge snelheid van autoverkeer.

Specifieke vragen/opmerkingen:

- verzoek om verkeerscirculatieplan
- Wijkplan met woonerf 30 km (Buitenzorglaan, Concordialaan, Graaf Bentincklaan, Leendert van Zoelenlaan).
- betere 30km inrichting door snelheidsverminderende maatregelen: inrichten als woonerf, auto te gast, bloembakken en zigzaggen (asverspringingen), drempels, knippen in de straat, kruispunt-verhogingen, meer 30km borden. Verschillende bewoners geven aan liever geen drempels en paaltjes te willen.
- verzoek om eenrichtingsverkeer (Telefoonweg, van Zantenstraat, Slijpkruikweg, van Heemskerckstraat, Kraatsweg, Bettekamp)
- Verzoek schoolzone Kraatsweg.
- Molenstraat tussen Telefoonweg en Spoorweg ook 30km maken ivm lawaai en fijnstof omwonenden.
- In de buurt wonen veel ouderen. Houd er rekening mee dat de stoepen niet smaller gemaakt worden. En zorg daarbij voor op/afritten bij de kruizingen.
- Worden er ook aanpassingen gedaan aan de rotonde Molenstraat / Telefoonweg. Hier gebeuren regelmatig ongelukken met fietsers.
- Verwarmd fietspad/trottoir (a la Bovenbuurtweg)

Reactie gemeente

- De Zeeheldenbuurt wordt ingericht op het niveau “basis”. Dat betekent dat deze “robuust” wordt ingericht met een beperkt aantal keuzes voor bestrating, bomen en straatmeubilair.
- Door de inrichting naar klinkers te brengen is de 30 km uitstraling beter en past men zich eerder aan naar de snelheid. In Ede zien we eigenlijk nauwelijks te hoge snelheidsgemiddelden bij klinkerstraten. Handhaving op snelheid wordt dan ook vrijwel niet gedaan in woonstraten. Wel kunnen snelheidsindicatoren ingezet worden voor bewustwording, als daar aanleiding toe is.

1.2 Bestrating

Bij deze opmerkingen (32x) gaat het in hoofdzaak om de wens van bewoners om asfalt te vervangen door klinkers. Daarnaast wijzen diverse bewoners op de slechte staat van een aantal wegen zoals de Bettekamp, Wilterdinkstraat, Van Galenstraat, Veldhuizerweg, de weg achter de van Speijkstraat, achterpad Witte de Withstraat. Specifieke opmerkingen:

- Kijk naar zo goed mogelijk hergebruik van materialen.
- Aandacht voor het feit dat klinkers niet uitnodigen om buiten te spelen, lastig om te skeeleren en stoepkrijten.
- Bestrating over de hele breedte zonder stoepen.
- Gebruik open betonklinkers (vloeistof-open bestrating) zodat regenwater direct de grond in loopt (zie bijv Schaapsweg)

Reactie gemeente

- De hele buurt is 30km zone. Als beleid worden daar waar straten opnieuw worden ingericht klinkers toegepast. Hierbij wil de gemeente wel uniformiteit in het soort klinkers dat wordt toegepast.
- Als alleen de bomen worden vervangen dan wordt de bestrating niet vervangen. Wel zal bij de aanplant van de bomen circa 10 m2 open gemaakt worden voor de aanleg van een groeiplaats. Na de aanleg wordt dit weer herstraat met de bestaande tegels.
- Inrichting zonder verhoogd trottoir kan gebeuren op doodlopende stukken. Wordt al toegepast in sommige straten (bijv Witte de Withstraat, Tasmanstraat, van Gentstraat, Almondestraat).

1.3 Parkeren

Gezien het aantal opmerkingen (33x) blijft parkeren een grote zorg van bewoners. Hierbij gaat het om zowel extra parkeerplaatsen als het parkeren op de stoep. Specifieke locaties met parkeerproblemen:

- Eigen Gebouw
- Banckertplein / de Lettertuin
- Karel Doormanstraat/ de Boeg
- Kraatsweg
- Van Zantenstraat/ gymzaal
- Van Heemskerckstraat/Molenstraat Safari Supermarkt
- Not van Puttenstraat
- Witte de Withstraat

Door verschillende bewoners wordt naar de mogelijkheid van parkeervergunningen gevraagd (Van Zantenstraat, Bettekamp, Bittestraat). Ook wordt om trottoirpaaltjes gevraagd om parkeren op de stoep tegen te gaan.

Reactie gemeente:

- Tijdens de inventarisatie van de wensen in de wijk is de parkeersituatie als belangrijk aandachtspunt naar voren gekomen. Om hier een goed beeld van te krijgen vindt in de week van 13-17 oktober een parkeeronderzoek in de wijk plaats.
- Bij een herinrichting kijken we goed naar straatprofielen en ruimte voor verschillende weggebruikers. We passen de richtlijnen toe en zorgen voor een zo goed mogelijke toegankelijkheid. Bij herinrichting wordt alles vlak gestraat. Bij gevaar kan altijd een melding gemaakt worden via de site van ede.nl/melding.
- Gemeente is zeer terughoudend in verdere uitbreiding van bestaande parkeervergunninggebied in de buurt, behalve deel Bettekamp tussen Telefoonweg en Molenstraat.

1.4 Spelen en ontmoeten

Diverse opmerkingen (14x) vragen aandacht voor de versterking van de functie van spelen en ontmoeten in de buurt. Het gaat daarbij met name om verbetering van speelvoorzieningen, spelen op straat, bankjes en versterking van de recreatieve functie van de Kraatsvijver en de geluidswal. Een specifieke suggestie is die van een hertenkamp voor kinderen en bewoners van de Klinkenberg.

Reactie gemeente

30km wegen zijn niet bedoeld als speelplaats, een woonerf zou dat wel kunnen faciliteren. Echter, de inrichting en uitstraling van de straat zijn leidend boven het gemak om er op te spelen.

1.5 Verlichting

Opmerkingen (11x)betreffen o.a. het type lantaarnpalen, met oa. gebruik van zonnepanelen, anti-duivenpinnen en ledverlichting. Specifieke opmerkingen betreffen

- Plaatsen van verlichting bij de gymzaal achter de Lettertuin en op Slijpkruikgebied
- Verminderen lichtvervuiling w.o. minder felle verlichting na 24.00u (Not van Puttenstraat) en gebruik van bewegingssensoren
- Warme kleur van het licht

Reactie gemeente:

Als de armaturen vervangen worden en/of ook de lichtbron wordt vervangen, zal er ledverlichting in komen. In de regel is er dan al minder sprake van lichtvervuiling. Bewegingssensoren worden niet toegepast.

Vanuit het oogpunt sociale veiligheid wordt bij ledverlichting uitgegaan van warm wit licht (3000 K). De lampen van vroeger waren 4000 K. Omdat led iets meer prikt (vooral in de eerste jaren) hebben we bewust voor 3000 K gekozen. Dit is wat vriendelijker voor de ogen.

1.6 Overige inrichtingszaken

Glasvezel (2x)

Vragen om aanleggen van glasvezel.

Reactie gemeente:

De gemeente is niet verantwoordelijk voor het aanleggen van glasvezel. De aanleg van glasvezel gebeurt door bedrijven als KPN, Ziggo en Vodafone. De gemeente wil met deze partijen onderzoeken of zij tegelijk met de werkzaamheden glasvezel aan kunnen leggen. Of dat gaat lukken is nog onduidelijk.

Laadpalen (5X)

Diverse opmerkingen vragen om plaatsing of verplaatsing van laadpalen.

Reactie gemeente

Daar gaan we in de meedenkgroepen over nadenken. Uiteindelijk beslist de gemeente hierover.

Afval (7x)

Hierbij gaat het om het plaatsen van extra afvalbakken, plaatsing van kliko's en plastic zakken. Er is ook een specifiek verzoek voor een hondentoilet.

(Nog geen reactie gemeente)

Geluid en stank (5x)

Naast de opmerkingen over de stank van het riool zijn er opmerkingen over andere stank en over geluid. Het gaat daarbij om geluidsoverlast van scholen (Kraatsweg) en motoren (Telefoonweg, Molenstraat) en stankoverlast van de VIKA bij de Doolhoflaan.

(Nog geen reactie gemeente)

1.7 Vragen voor de meedenkgroepen

Op basis van het bovenstaande moeten de volgende vragen in de meedenkgroep op buurtniveau worden beantwoord. Uiteindelijk zal de meedenkgroep op buurtniveau tot een ontwerp-opgave met randvoorwaarden voor de meedenkgroepen op straatniveau moeten komen, waarin onderstaande vragen een rol moeten spelen.

Verkeer en bestrating

- Bestaat er al een verkeerscirculatieplan voor de buurt cq wordt er een plan gemaakt?
- Uit welke soort bestrating, bomen en straatmeubilair kan worden gekozen voor onze buurt?
- In hoeverre kan de bestrating helpen bij voorkomen van wateroverlast en betere infiltratie?
- Welke verkeersremmende maatregelen zijn toegestaan en welke niet. Welke worden aanbevolen of afgeraden?
- Welke elementen van de weginrichting zouden moeten gelden voor alle straten. In hoeverre kan per straat een voor die straat aangepast wegprofiel worden gekozen (Bijv. met of zonder verhoogd trottoir of voetpad)
- Wat is het beleid ten aanzien van bebording?
- Welk soort handhaving mag worden verwacht?
- Welke middelen zijn redelijkerwijs te verwachten voor verkeersremmende maatregelen naast klinkerbestrating.
- Welke bestratingselementen kunnen worden hergebruikt.

Parkeren

- Hoe kunnen we toekomstbestendig zorgen voor voldoende parkeergelegenheid
- Hoe kunnen we zorgen dat er alleen op de daarvoor bestemde plekken geparkeerd wordt.
- Hoe zorgen we toekomstbestendig voor voldoende elektrische laadpalen op geschikte plaatsen in de buurt

Verlichting

- Hoe kunnen we zorgen voor een optimale en duurzame verlichting, met aandacht voor lichtvervuiling.

Spelen en ontmoeten

- Hoe kunnen we in de openbare ruimte (pleinen, plantsoenen en straten) zorgen voor meer mogelijkheden voor spelen en ontmoeten?
- Op welke manier worden bewoners betrokken bij de aanpassing van speelplaatsen, pleinen en plantsoenen t.b.v. spelen en ontmoeten.

Afval

- Hoe kunnen we zorgen voor een optimale plaatsing van afvalbakken, voor het schoonhouden van de buurt

Glasvezel

- Wat is de stand van zaken van het overleg tussen gemeente en KPN/Ziggo
- Welke rol kunnen bewoners spelen.

2. Riolering en wateroverlast

2.1 Opmerkingen

Veel opmerkingen worden gemaakt over de riolering(28 opmerkingen) en wateroverlast (27 opmerkingen). Hierbij gaat het o.a. om

- aanpassing van huisaansluitingen op het riool
- stankproblemen de Ruyterstraat, Wilterdinkstraat, Trompstraat, Slijpkruikweg, hoek Kraatsweg/van Galenstraat, Telefoonweg en Kraatsvijver.
- wateroverlast bij Witte de Withstraat, Kraatsweg, Wilterdinkstraat, Graaf Benticklaan, Slijpkruikweg
- wadis (van Gentstraat en Tasmanstraat)
- subsidiemogelijkheden van zelf regenwater opvangen/afkoppelen

2.2 Reactie gemeente

- Daar waar de riolering wordt vervangen, worden ook de huisaansluitingen vervangen. Wanneer meerdere huishoudens via een gezamenlijke huisaansluiting lozen, wordt eigenaren aangeboden de huisaansluiting - indien mogelijk - te ontvlechten. Aanpassingen die als gevolg hiervan aan de eigen riolering plaats moeten vinden, zijn voor rekening van de eigenaar zelf. Ook moet de afvoer van alle ontvlochten aansluitingen gewaarborgd blijven.
- Bij nadere inspectie van het riool is besloten dat het riool aan de Telefoonweg wel vernieuwd wordt
- Bij rioolvervanging worden nieuwe kolken met stankschermen geplaatst. Stankoverlast na lange periode van droogte is nooit helemaal uit te sluiten.
- Bij rioolvervanging wordt de afstroming naar kolken op zo'n manier ontworpen dat er in principe geen water op straat blijft staan. Daarbij wordt ook gelet op het aantal kolken dat nodig is. Bij sommige regenhoeveelheden staan we overigens toe dat water wel tijdelijk op straat staat. Het afkoppelen van regenwater draagt bij aan het verminderen van wateroverlast, ook op andere plekken.
- Bij de nieuwbouw in de Ruijsstraat wordt het riool niet vervangen. We gaan wel bekijken op welke manier het openbare gebied afgekoppeld kan worden.
- De plaatsen waar in de afgelopen jaren wateroverlast is geweest zijn bekend bij de gemeente en op een kaart ingetekekend. Bij de inrichting zal hier rekening mee worden gehouden

2.3 Vragen voor de meedenkgroepen

- Wat wordt er gedaan aan de stankproblemen van het riool in de omgeving de Ruyterstraat
- Waar wordt er voor extra wateropvang gezorgd (wadis, wateropslag)
- Welke rol speelt de Kraatsvijver in het watermanagement
- Op welke manier kunnen bewoners worden ondersteund bij de regenwaterafkoppeling

3. Bomen en Groen

3.1 Opmerkingen

Veel opmerkingen (75x) zijn gemaakt rond het thema Bomen en Groen. Vrijwel opmerkingen gaan over opmerkingen gaan over het behoud, vervangen en/of uitbreiden van het groen. Hieruit blijkt dat dit onderwerp veel bewoners ter harte gaat. Specifieke opmerkingen gaan over:

- keuze van bomen
- meer verschillende bomen in een straat, voor meer diversiteit, minder ziekte- en plaaggevoeligheid
- het verbeteren van de geluidswal
- het groen rond de kraatsvijver
- de groenstrook langs de spoorlijn
- het onttrekken van lelijke objecten aan het zicht (KPB schakelkast, VIKA)
- meer en meer diverse openbaar groen op pleinen en plantsoenen zoals Banckertplein, driehoek Hendrik Stafweg/Ruijsstraat en Slijpkruikgebied bijv. Met onderhoudsvriendelijke prairiegrasbeplanting.

3.2 Gemeentelijke reactie.

- Meer verschillende bomen in de straat is inmiddels gemeentelijk beleid.
- Een advies over de keuze van bomen zal in de meedenkgroepen per straat kunnen plaatsvinden. Wel is het zo, dat in de meedenkgroepen uit een beperkt aantal soorten kan worden gekozen. Dit wordt besproken in de meedenkgroep op buurtniveau.

3.3 Vragen voor de meedenkgroepen

- Hoe kunnen we in de straten de groenfunctie en diversiteit versterken?
- Hoe kunnen we bewoners betrekken bij het aanpassen cq herinrichten van pleinen, plantsoenen, groenstroken, de kraatsvijver en de geluidswal voor het versterken van groen en biodiversiteit?
- Welke soorten groen worden aanbevolen of afgeraden vanuit de gemeente?
- Wat zijn de gemeentelijk middelen om de groenfunctie en biodiversiteit te versterken. Wat verwacht de gemeente dat bewoners zelf doen?
- Welke middelen zijn beschikbaar voor bloem- en plantenbakken?

4. Energietransitie

4.1 Vragen en opmerkingen van bewoners

Uit de opmerkingen over energietransitie (37x) blijkt vooral dat er nog veel uitgezocht moet worden en dat bewoners nog veel informatie nodig hebben om een goede beslissing te kunnen nemen.

Belangrijke vragen zijn:

- welke tegemoetkoming biedt de gemeente
- welke ondersteuning biedt de gemeente
- de vraag in hoeverre een warmtenet wel duurzaam is
- plaatsing en overlast van biocentrale (stof) voor de buurt
- vragen in hoeverre een warmtepomp niet een dure, lawaaiige en weinig duurzame oplossing is.
- vragen over isolatie van (oude) woningen
- vragen alternatieven zoals waterstof en geothermie
- in hoeverre het elektriciteitsnet wordt aangepast aan de grotere behoefte aan energie en het gebruik van zonnepanelen.
- Wordt isoleren met het door NASA ontwikkelde isolatievlies als ruimtebesparend isolatiemateriaal ook meegenomen/aanbevolen.

4.2 Reactie gemeente

- De gemeente vindt dat Ede in 2050 aardgasvrij moet zijn. Ook groen gas en misschien waterstof zijn mogelijkheden. Dus niet per se gasvrij, wel aardgasvrij. Het doel van aardgasvrij is om de uitstoot van CO₂ te verminderen.
- Vaak is het toch goed mogelijk de "schil" van een woning te isoleren. Dit scheelt energiekosten maar is vooral veel comfortabeler. We gaan verschillende woningen in deze buurten onderzoeken op de mogelijkheden en de kosten daarvan zodat we een representatief beeld kunnen schetsen.
- Energiebesparing is de belangrijkste en eerste stap (zie ook presentatie), dit zal stap 1 zijn die we onderzoeken.
- Er zijn meer alternatieven, bijvoorbeeld elektrisch (warmtepomp) of groen gas. Elk alternatief betekent iets anders voor de totale kosten en de verdeling ervan. Bij aansluiten op een warmtenet zijn er eenmalige aansluitkosten. Daarnaast betaalt de deelnemer een maandelijkse bijdrage voor de investeringen in de leidingen in de openbare ruimte. Het ligt voor de hand een alternatief te kiezen met in totaal de laagste kosten en dan te kijken hoe deze verdeeld kunnen worden.
- De verdeling van de kosten en een eventuele tegemoetkoming (subsidie) is nog niet bekend, het uitgangspunt is dat de kosten en baten eerlijk verdeeld worden.
- Biomassa is een overgangsbrandstof. Ook warmtebedrijf Ede is bezig met de inzet van duurzamere bronnen zoals restwarmte en onderzoek naar aardwarmte, zodat het warmtenet steeds duurzamer wordt.
- Waterstof is een techniek die nog niet geschikt is voor de markt. Het kan een rol spelen maar waarschijnlijk pas na 2030. Ons project moet eerder klaar zijn. We kijken dus in eerste instantie naar alternatieven die nu geschikt zijn.
- Het zou handig zijn als bewoners samen met een aantal buurtgenoten advies vragen, zeker als het min of meer dezelfde woningen zijn. Een gratis onafhankelijk persoonlijk energieadvies (energiescan) kunt u hier aanvragen: <https://www.ede.nl/aanvragen-en-regelen/duurzaamheid>

4.3 Vragen voor de meedenkgroepen

- Op welke manier kan isolatie en vermindering van energieverbruik verder worden gestimuleerd
- Wat zijn realistische alternatieven voor aardgasvrij wonen, voor welke groepen bewoners/huizen
- Op welke manier kunnen bewoners samenwerken om tot haalbare (financieel en technisch) oplossingen te komen

5. Over het proces van de herinrichting

5.1 Opmerkingen van bewoners

Hier gaat het diverse opmerkingen over het proces dat het project doorloopt. Hierbij gaat het met name om

- onduidelijkheid over de meedenkgroepen en betrekken van bewoners en bewonersverenigingen
- budget en randvoorwaarden
- manier om bewoners te betrekken
- planning van de uitvoering
- problemen in de communicatie: ontvangen van informatie en uitnodigingen en het indienen van opmerkingen.

5.3 Reactie gemeente

- Dat is lastig door de gemeente te bepalen of de meedenkgroepen een goede afspiegeling zijn. De gemeente hoopt dat voldoende mensen zich aanmelden en dat er daardoor een mooie mix van bewoners ontstaat die willen meedenken. Het is niet aan de gemeente om bewoners te verplichten om mee te denken en mee te doen.
- Het project zit nog steeds in de fase van het ophalen van informatie en vragen van bewoners. Met de meedenkgroepen gaan wij eerst op buurtniveau (najaar 2020) en later op straatniveau (voorjaar 2021) nadenken over de invulling en daar inrichtingsvoorstellen voor maken. Zodra de keuzes op hoofdlijnen (meedenkgroepen buurtniveau) en de inrichtingsvoorstellen (meedenkgroepen straatniveau) klaar liggen, worden bewoners hier weer verder over geïnformeerd. Bewoners konden zich tot 15 oktober 2020 aanmelden voor de meedenkgroepen.
- Op dit moment is er geen specifiek budget voor bewonersgroepen. De gemeente heeft een projectbudget en dat kan worden ingezet. Uit de meedenkgroepen moet blijken welke inrichting en maatregelen noodzakelijk en gewenst zijn. Vervolgens wordt daar een budget aan gekoppeld en wordt gekeken of dit past binnen het projectbudget. Als dat niet zo is dan moet dit worden voorgelegd aan het college en de gemeenteraad.
- De planning welke straat wanneer wordt aangepakt is nog niet bekend. Als er in een straat het riool vervangen wordt, zal maximaal 40 meter van de straat open gegraven zijn. U kunt altijd te voet bij uw woning komen. Daar waar niet gegraven wordt voor de riolering kan het zijn dat de verharding al wel verwijderd is. De woningen zijn dan eventueel per auto nog bereikbaar in geval van nood (over de puinbaan of zandbaan). De parkeerdruk zal ten tijde van de werkzaamheden in de buurt hoger zijn dan anders. Er zijn op dit moment geen extra parkeervoorzieningen voorzien.

5.3 Vragen voor het project

- Er zijn veel vragen en opmerkingen uit de inventarisatie van april en de zomaar-avonden waar nog geen antwoord op is. Hoever staat het met de beantwoording van de vragen en opmerkingen.
- Wat is de stand van zaken ten aanzien van het overleg met KPN en ZIGGO rond glasvezel
- Welke voorbeelden hanteert de gemeente zelf als referentiepunt voor een goede herinrichting van de buurt.
- Diverse vragen en opmerkingen van bewoners zijn nog niet op de projectpagina geplaatst, bijv de vragen en opmerkingen van de zomaar-avonden en de vragen/opmerkingen die per

email. Wanneer komen deze online? Er zijn wellicht ook opmerkingen die nog niet in deze analyse zijn opgenomen.

- Verder zijn er een 10-tal opmerkingen geplaatst die te maken hebben met het beheer van de buurt. Zijn deze door het project naar de wijkbeheerder gecommuniceerd en zo ja, wat is het resultaat?